

οποία λείπουν ακόμα πολλά κείμενα και δεν έχουμε καμιά σφαιρική μελέτη, ανάλογη με αυτή της Βαρβάρας Γεωργοπούλου και το χρονικό διάστημα του Μεσοπολέμου.

ΒΑΛΤΕΡ ΠΟΥΧΝΕΡ

ΘΑΝΑΣΗΣ Θ. ΝΙΑΡΧΟΣ (επιμ.)

Η κριτική για τον Άλκη Θρύλο.

Αθήνα, Ίδρυμα Κώστα και Ελένης Ουράνη 2009, σελ. 297, μία εικ.,
ISBN 978-960-7316-36-3.

Για έναν από τους σημαντικότερους θεατρικούς κριτικούς του 20^{ου} αιώνα, τον Άλκη Θρύλο (Ελένη Νεγρεπόντη, Ουράνη κατά το ψευδώνυμο του άντρα της 1896-1971), από τον οποίο διαθέτουμε μεγάλο μέρος της κριτικογραφίας του (στη *Νέα Εστία* 1927-1971, σε 11 τόμους από το Ίδρυμα Κώστα & Ελένης Ουράνη 1977-1981) δεν διαθέτουμε καμιά σφαιρική μελέτη, εκτός από το σχετικό κεφάλαιο της διδακτορικής διατριβής της Βαρβάρας Γεωργοπούλου: *Η θεατρική κριτική στην Αθήνα του Μεσοπολέμου*, τόμ. Γ'α, Αθήνα 2005, σσ. 1006-1018. Εκεί επισημαίνονται και άρθρα της σε άλλα έντυπα την εποχή του Μεσοπολέμου. Για να εκδοθεί όλο το κριτικογραφικό έργο πρέπει να προστεθούν στους 11 τόμους και άλλοι. Αυτό είναι το ένα desideratum. Το άλλο αφορά την αξιολόγηση και το πνευματικό προφίλ του κριτικού: ενώ υπάρχουν πολλές μελέτες για την πεζογραφία του, ακόμα και για τα ασήμαντα θεατρικά έργα της νεανικής ηλικίας του (Κ. Πετράκου: «Ο Άλκης Θρύλος ως θεατρικός/ή συγγραφέας», *Θεατρολογικά Miscellanea*, Αθήνα 2004, σσ. 135-149), μια σφαιρική αποτίμηση του κριτικογραφικού έργου του για το θέατρο δεν έχει πραγματοποιηθεί, παρά το γεγονός, πως τα περισσότερα κείμενα είναι τώρα ευρόσιτα για τον μελετητή. Αυτή την αδυναμία δεν μπορεί να καλύψει το εισαγωγικό κείμενο, «Μετέωρο ανεπανάληπτο» του επιμελητή του τόμου, Θανάση Νιάρχου (σσ. 11-32), που στέκει περισσότερο στο συνολικό λογοτεχνικό έργο του, δίνοντας μια βιο-προσωπογραφία.

Τα ίδια τα κείμενα, για τον Άλκη Θρύλο, ακολουθούν εν γένει χρονολογική σειρά, εκτός από τα δύο πρώτα, που δημοσιεύτηκαν με την ευκαιρία του θανάτου του: μια συνέντευξη του Γρηγ. Καιομάτη: «Τι ήταν η Ελένη Ουράνη;» (σσ. 33 εξ., *Νέα Εστία* τ. 1090, 1.12.1972) και την εισηγητική έκθεση του Ηλία Βενέζη για την εκλογή του ως Πρόεδρου μέλους στην Ακαδημία Αθηνών (*Νέα Εστία* τ. 1090, 1.12.1972). Τα κείμενα που εραζίζονται στη συνέχεια ξεκινούν με συνέντευξη του Στέφανου Χαριμίδη (σσ. 51 εξ. *Ελεύθερον Βήμα*, 15.7.1923), του Φώτου Πολίτη για τον βιβλίο της *Στοχασμοί για το δημοτικό τραγούδι* 1928 (σσ. 61 εξ., *Ελεύθερον Βήμα* 6.6.1928), του Μιχ. Ροδά για άρθρα της στη *Νέα Εστία* για Έλληνες πεζογράφους (σσ. 67 εξ., *Ελεύθερον Βήμα* 3.2.1932). Οι περισσότερες κριτικές όμως είναι για το βιβλίο της *Συζητήσεις με τον εαυτό μου* 1961: του Πέτρου Χάρη (σσ. 71 εξ., *Ελευθερία* 1.10.1961), του Γιάννη Χατζίνη (σσ. 77 εξ., *Νέα Εστία* τ. 822, 1. 10. 1961), του Βάσου Βαρίκα (σσ. 83 εξ., *Το Βήμα* 15. 10. 1961), του Δημ. Πλάκα (σσ. 89 εξ., *Καινούργια Εποχή*, φθινόπωρο 1961), του Κ. Ε. Δεδόπουλου (σσ. 117 εκ., *Η Καθημερινή* 9. 5. 1962), του Μ. Γ. Μερσκιλή (σσ. 135 εξ., *Καινούργια Εποχή*, χειμώνας 1962), επίσης για το βιβλίο *Μορφές και θέματα του θεάτρου* 1961: του Πέτρου Χάρη (σσ. 109 εξ., *Ελευθερία*, 25.3.1962), του Βάσου Βαρίκα (σσ. 113 εξ., *Το Βήμα* 1.4.1962), του Πέτρου Χάρη για τον δεύτερο τόμο (σσ. 123 εξ., *Ελευθερία* 13. 5. 1962), του Γιάννη Χατζίνη (σσ. 125 εξ., *Νέα Εστία* τ. 837, 15.5.1962)

και για το δεύτερο τόμο (σσ. 131 εξ., *Νέα Εστία* τ. 841, 15.7.1962), του Κ. Ι. Δεδόπουλο (σσ. 163 εξ., *Η Βραδυνή* 8. 9. 1963), ενώ άλλες κριτικές αφορούν τα βιβλία *Μορφές της ελληνικής πεζογραφίας* και *Εκδρομές και ταξίδια*. Στο τέλος ακολουθούν και άρθρα με αφορμή τον θάνατό του. Το Ίδρυμα Ουράνη φαίνεται πως έχει να εκπληρώσει ακόμα ένα καθήκον ως προς την Ελένη Ουράνη: να προκηρύξει μια μελέτη του συνολικού κριτικογραφικού έργου της για το θέατρο και να συγκεντρωθούν και να δημοσιευθούν και οι κριτικές εκτός από τη *Νέα Εστία*.

ΒΑΛΤΕΡ ΠΟΥΧΝΕΡ

DENIS BABLET

Ιστορία σύγχρονης σκηνοθεσίας. 1^{ος} τόμος: 1887-1914.

Μετάφραση: Δαμιανός Κωνσταντινίδης

Θεσσαλονίκη, University Studio Press 2008, σελ.134, εικ., ISBN 978-960-12-1705-5.

JACQUELIN JOMARON

Ιστορία σύγχρονης σκηνοθεσίας. 2ος τόμος: 1914-1940.

Μετάφραση: Δαμιανός Κωνσταντινίδης

Θεσσαλονίκη, University Studio Press 2009, σελ. 222, εικ., ISBN 978-960-12-1771-0.

Ο Δαμιανός Κωνσταντινίδης, λέκτορας του Τμήματος Θεάτρου στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, μας χαρίζει σε ελληνική μετάφραση δύο κλασικά έργα για την ιστορία της σκηνοθεσίας: *La Mise en Scene Contemporaine I (1887-1914)* του Denis Bablet και τη συνέχεια του *La Mise en Scene Contemporaine II (1914-1940)* της Jacqueline Jomaron. Και τα δύο βιβλία έχουν κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά: γράφτηκαν για την πανεπιστημιακή διδασκαλία ως συγγράμματα Θεατρολογίας, είναι γραμμένα με συνοπτικό τρόπο και παραθέτουν περιορισμένο αριθμό κυρίως γαλλικής βιβλιογραφίας. Οι επιλογές αυτές τα κάνουν εύχρηστα για τον ενδιαφερόμενο αναγνώστη, για τον ειδικό βέβαια δεν προσθέτουν και πολλά καινούργια στοιχεία. Ο ίδιος ο συγγραφέας του πρώτου τόμου και εμπνευστής του όλου εγχειρήματος εξηγεί τη στοχοθεσία του: «Μέσα από τις σημαντικότερες σκηνικές εμπειρίες, και τις θεωρίες, θα προσπαθήσω να εξετάσω τα κυριότερα ρεύματα, τον προσανατολισμό και τη σημασία τους, αντιμετωπίζοντάς τα ταυτόχρονα από έξω κι από μέσα, γι' αυτό και αφιερώνω μεγάλο μέρος στις δηλώσεις των ίδιων των σκηνοθετών, καθώς και στις κρίσεις που εξέφρασαν οι μεν για τους δε. Η λειτουργία της σκηνοθεσίας, η επιλογή των μέσων σκηνικής έκφρασης και ο ρόλος που αποδίδεται στο καθένα από αυτά, το ύφος των παραστάσεων, είναι τα θέματα που θα μας απασχολήσουν. Αυτή η πρώτη εργασία είναι διασαφηνιστική, στόχος της είναι να παρουσιάσει και να εξηγήσει, υπακούοντας σε μια διπλή έγνοια: εκλαΐκευση (ο όρος με την ευγενική του έννοια) και ακρίβεια ως προς την πληροφόρηση, όπως δείχνει και η θέση που κατέχουν τα ντοκουμέντα (φωτογραφικά και άλλα). Το βιβλίο αυτό προτείνει, όχι ακριβώς μια πραγματική ιστορία, αλλά ένα είδος εισαγωγής στην ιστορία της σύγχρονης σκηνοθεσίας. Απευθύνεται σε όλους εκείνους που ενδιαφέρονται για το σύγχρονο θέατρο, αλλά πιο ειδικά στους φοιτητές των θεατρικών σπουδών: μπορεί να τους χρησιμεύσει ως οδηγός, και παράλληλα να τους παρακινήσει να τους εμβαθύνουν τις γνώσεις τους για τις σκηνικές τέχνες» (σ. 9).